

Lähellä nuoria  
–  
valtakunnallisesti  
vaikuttava



**Yhteiskehittämisen foorumi II. 27.10.2021**

**Ilmanhuoltajaa maahan tulleiden tuki kunta-järjestöyhteistyönä  
Tanja Hirschovits-Gerz, YEE-hankkeen projektipäällikkö, THL.**

# Työpaja ilman huoltajaa tulleet

Orientaatio työpajaan

Työpajan alustukset

- Kuntakyselyn tuloksia
- Diakonissalaitoksen työ
- Kummiperhetoiminta

Työpajaosuus:

Ilman huoltajaa maahan tulleiden tuki kunta-järjestöyhteistyönä

1. Millainen on kolmannen sektorin rooli ilman huoltajaa tulleiden nuorten tukitoimissa?

2. Miten yhteistyötä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä voitaisiin kehittää? 2021

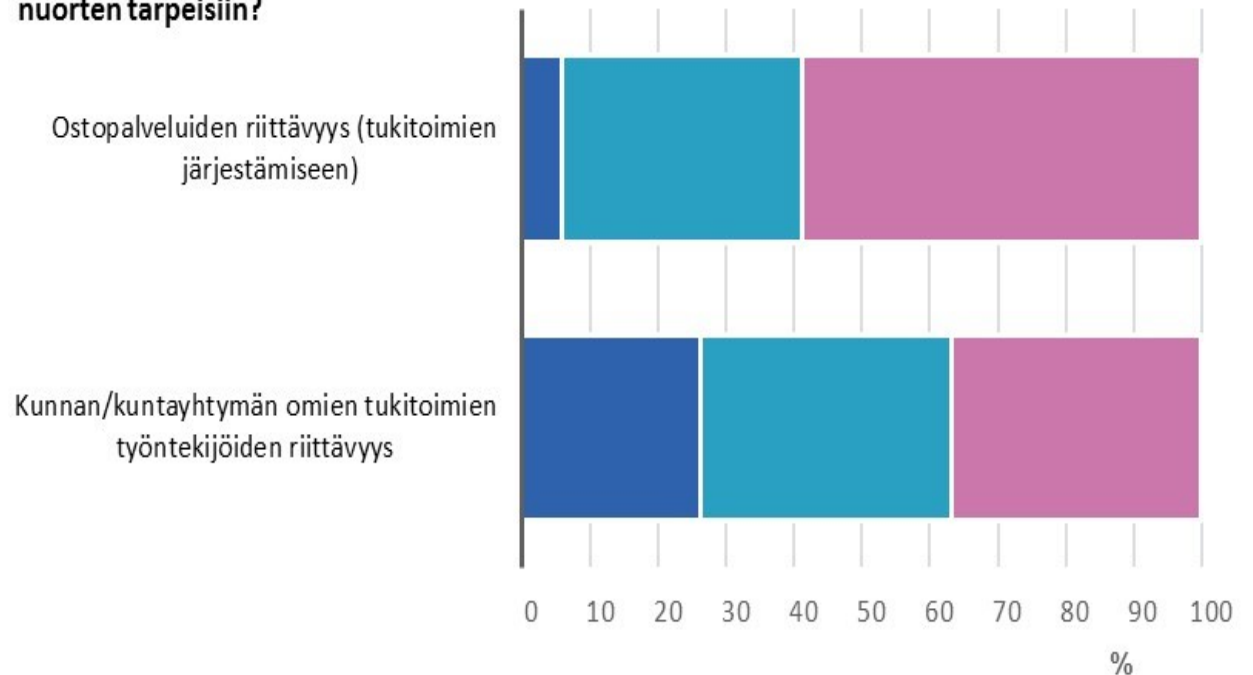
# Valtakunnallinen kuntakysely

- **Kyselyn kohde:** Tässä kyselyssä selvitetään kotoutumista edistävän lain mukaisten tukitoimien (§ 27) järjestämistä ja toteutumista alueilla itsenäistyvien nuorten tukemiseksi. Kyselyn fokuksena ovat Kotoutumista edistävän lain mukaiset tukitoimet ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tulleille 18–25 –vuotiaille. [Laki kotoutumisen edistämisestä](#). Kyselyssä tarkastellaan nuoren tuen ja palveluiden järjestämistä ja toteutumista myös laajemmin aikuistumisen tuen ja palveluiden saannin näkökulmista.
- **Vastaaja:** henkilö, joka vastaa Kotoutumista edistävän lain mukaisten tukitoimien toimintakokonaisuudesta alueella.
- Seuraaviin kysymyksiin vastataan ajatellen kuntaa, kuntayhtymää tai muuta Kotoutumista edistävän lain mukaisista tukitoimista järjestämisvastuussa olevaa aluetta, jota vastaaja edustaa.

# Asiakastyön resurssien riittävyys tukitoimissa olevien nuorten tarpeisiin nähden sekä ostopalvelut

Kysymykseen **käytättekö järjestöjen ja yritysten tarjoamia palvelu- ja tukipaketteja** ilman huoltajaa alaikäisenä tulleiden aikuistuvien (18 – 25-v.) nuorten tukemiseksi, vastasi 19 tahoja. Runsas neljännes (26%) ei käyttänyt tukipaketteja lainkaan, **42 % käytti jonkin verran ja kolmannes (32 %) käytti runsaasti.**

Miten arvioitte asiakastyön resurssien riittävyttä tukitoimissa olevien nuorten tarpeisiin?



# Tukitoimien tarve ja toteutuminen

Kysymykseen, millaisiin tarpeisiin tai haasteisiin 18 – 25-vuotias 27 § mukaisissa tukitoimissa oleva nuori tarvitsee tukea ja apua, saatiin 18 vastausta.

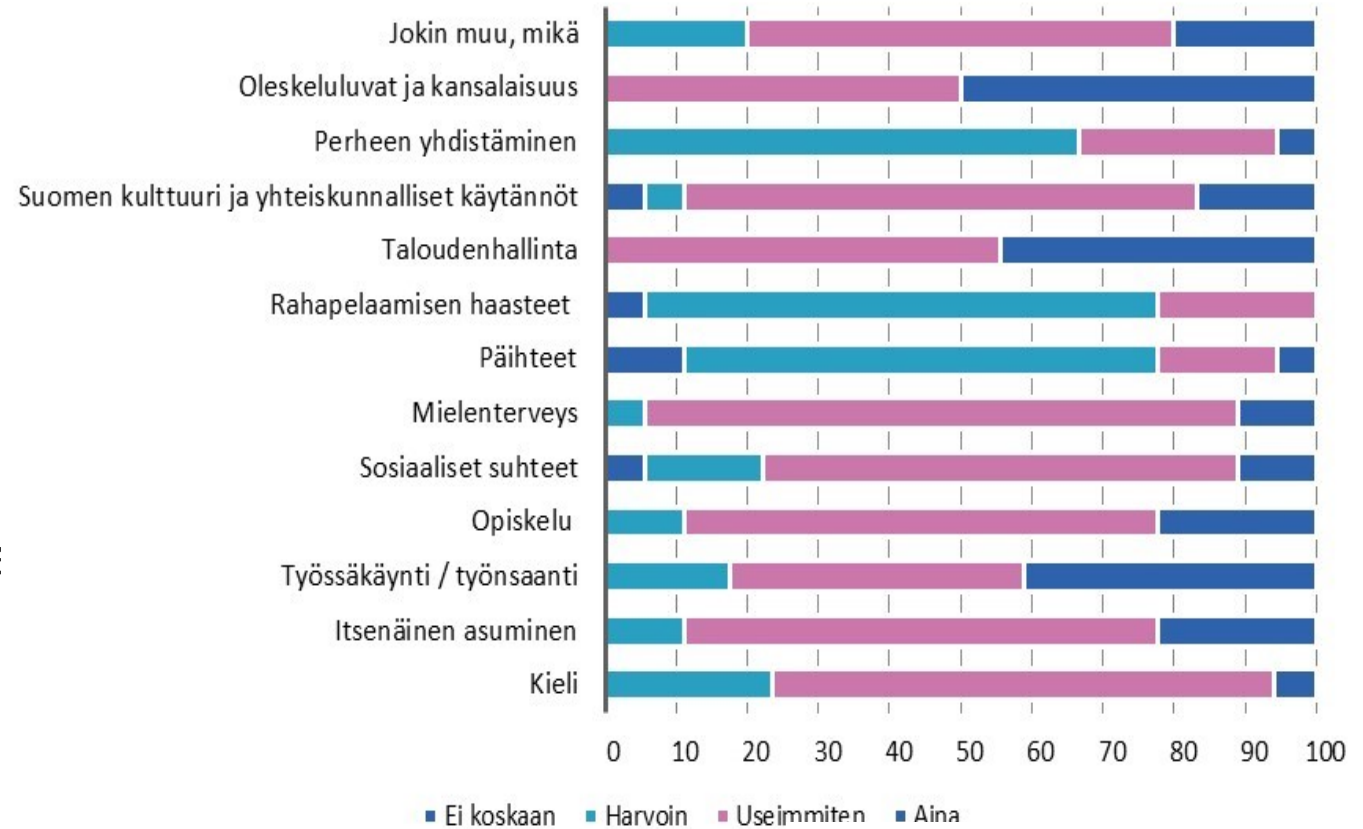
Eniten nuoret tarvitsivat apua oleskeluluva ja kansalaisuuden saantiin, talouden hallintaan sekä opiskelu- ja työelämäasioihin.

Nuorilla on monenlaisia tarpeita, mikä edellyttää monialaista yhteistyötä.

Muina vastauksina vastaajat nostivat esiin. terveyden, (hammaslääkäri, TK-käynnit)- ja seksuaaliterveysasiat, terveyspalveluihin ohjaaminen, vapaa-ajan toiminnot, viranomaisasiointi, hakemukset, terveysasiat, yrityksen perustaminen ja rikosasiat.

Kunnan ja järjestöjen yhteistyö suhteessa tarpeisiin?

Millaisiin tarpeisiin tai haasteisiin 18 – 25-vuotias 27 § mukaisissa tukitoimissa oleva nuori tarvitsee tukea ja apua? prosentteina



# Toimivat käytännöt

Kolmatta sektoria ei mainittu erikseen tässä yhteydessä.  
Yksityisinä palveluntuottajina voivat toimia myös järjestöt.

Toimiviksi käytännöiksi alueilla nousi yhteistyö matalalla kynnyksellä, yhteistyö siirtopalaverieissa, työntekijöiden tiivis yhteistyö ostopalveluiden sekä terveydenhuollon ja koulutoimen kanssa.

Yksin tulleiden keskitetty palvelua pidettiin toimivana, kun osaamista kohderyhmän tarpeista kertyy yhteen paikkaan.

Yksityisten palveluntuottajien kanssa tehdystä yhteistyöstä nousi hyväksi asiaksi pitkäjänteinen yhteistyö.

Kaiken kaikkiaan toimijoiden verkostomainen yhteistyö oli keskiössä. Avoimia vastauksia saatiin 15.

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020

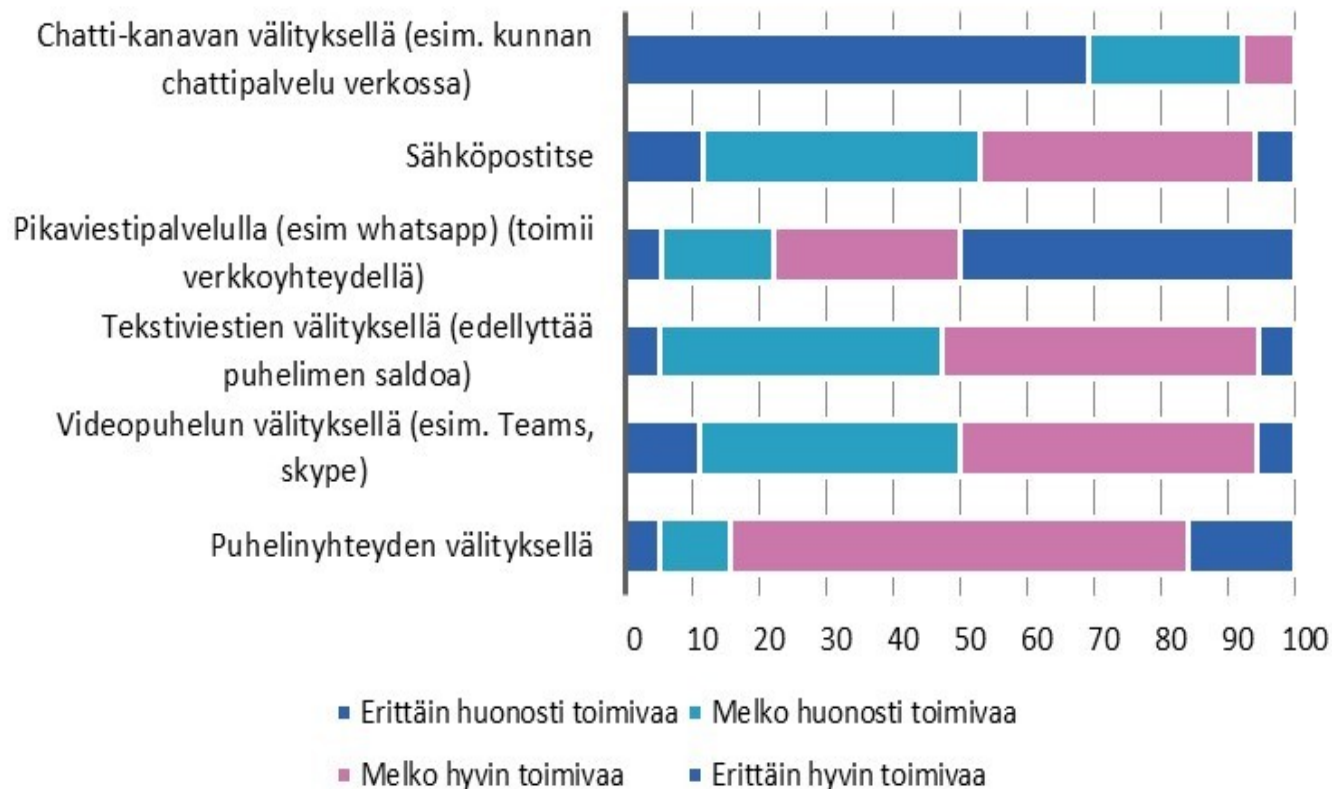


# Jalkautuva työ ja etätyö

Miten nämä tulokset suhteutuvat kolmannen sektorin kokemuksiin jalkautuvan tuen tarpeesta? Tiedetään myös, että toimivimmaksi koettu Wats app on kielletty useissa kunnissa

- Jalkautuvaa työtä pidettiin melko riittämättömänä 5 % toimesta, melko riittävänä 79 % osalta ja erittäin riittävänä 16 % vastaajista (n=19)
- Pikaviestipalveluita ja perinteisiä puheluita pidettiin kaikista toimivampina. Vastauksia saatiin 18 – 19 kysymyksestä riippuen.

Miten toimivana pidätte etätaapaamisten ja etätyöskentelyn toteutumista eri välineillä



# Monialainen yhteistyö ja koordinoitivastuu

- Monialaista tukea sekä palvelua tarvitsevien nuorten tuki pääasiallisesti järjestyi (tarjonta, pääsy palveluun, oikea-aikaisuus) 16 % mukaan heikosti, kolme neljästä (**75 %**) **arvioi tuen järjestyvän hyvin ja 5 % erittäin hyvin**. En osaa sanoa -vastauksia oli 5 %. Yhteensä vastauksia oli 19.
- **Vastaajista 89 % oli sitä mieltä, että omatyöntekijällä on koordinoitivastuu** silloin, kun tukitoimien piirissä oleva nuori tarvitsee eri hallintokuntien tuottamia palveluja. 11 % katsoi, että vastuu on jollakin muulla taholla. Yhteensä vastauksia oli 18. Muina tahoina mainittiin sosiaalityöntekijä, koordinaattori, joka kuntapalveluiden omatyöntekijän ja jälkihuoltotyöntekijän yhteistyö kokoaa toimijaverkoston yhteen ja huolehtii palvelujen kokonaisuudesta. Yksi vastaaja nosti esiin, että mielenterveyspalveluiden suhteen koordinaatio voisi olla terveydenhuollon puolella.
- Tukitoimien koordinaatiovastuu toteutuu käytännössä heikosti 6 % mukaan, **hyvin 89 % ja 6 % erittäin hyvin silloin, kun tukitoimien piirissä oleva nuori tarvitsee eri hallintokuntien tuottamia palveluja** (n= 18).

Järjestöjen rooli ja monialainen yhteistyö? Avoimissa vastauksissa järjestöyhteistyö mainittiin vain kerran. Yleisesti hasteena pysyvien yhteistyökäytäntöjen puute.

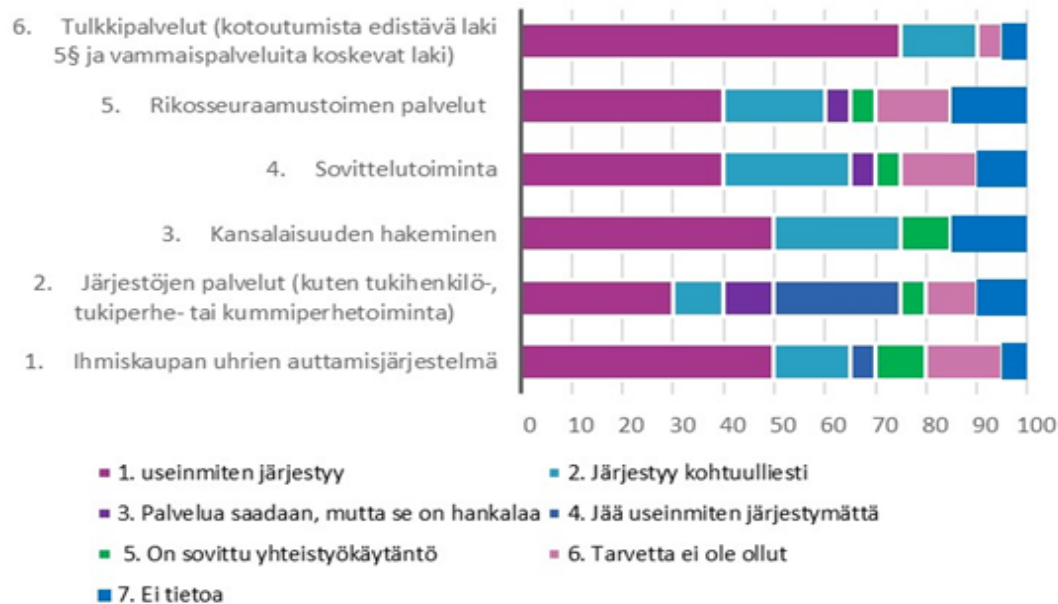


# Järjestöjen tuen saatavuus

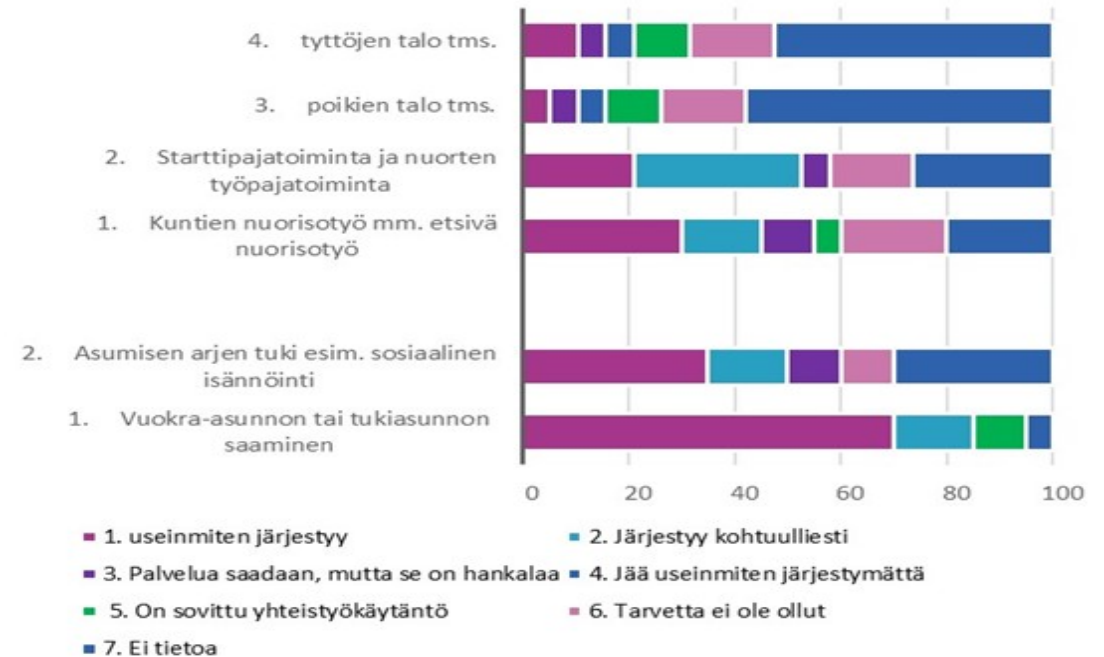
40 % mukaan järjestöjen palvelut järjestyvät nuorille useimmiten tai kohtuullisesti 40 % mukaan vastaajista.

Yli puolella vastaajista ei ollut tietoa Tyttöjen ja Poikien talojen tuesta.

Muiden palveluiden ja tuen saatavuus kotolain tukipalveluissa oleville 18 - 25-vuotiaille, prosenttiosuudet



Nuorisopalveluiden ja asumisen tuen saatavuus kotolain tukipalveluissa oleville 18 - 25-vuotiaille, prosenttiosuudet.



# Tuen kehittämisehdotuksia

- Sovellettaessa kolmannen sektorin tarjoamaan apuun.
  - Opiskelun tuki mm. läksyklubit
- Käytännössä kolmas sektori voi tukea, mutta pääasiallisesti kuntakyselystä nousi esiin tarve ammatilliselle yhteistyölle ja vakiintuneille käytännöille, joita ei voi pelkästään säilyttää järjestöjen vastuulle.

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



# Työpajan aineisto osana opinnäytetyötä 1/3

- Sosiaalityön pääaineopiskelijat Sonja Ohra-aho ja Sofia Kujala Helsingin yliopistosta
- Suoritamme maisteriopintoihin kuuluvaa käytäntötutkimuksen opintojaksoa teemaryhmässä, joka keskittyy lastensuojelun jälkihuoltoon sekä yksin alaikäisenä maahan tulleiden nuorten tukitoimiin.

Opintojaksolla perehdytään sosiaalityön käytäntötutkimukseen ja ammattikäytäntöjen kehittämiseen. Opintojaksolla opetellaan valmiuksia tutkia ja kehittää työkäytäntöjä sosiaalityössä.

- Opiskelijat osallistuvat ammattikäytäntöjen tutkimusperustaiseen kehittämiseen osana projekteja, kokeiluja tai tiedonmuodostusta.
- Yhteystietomme: [sonja.ohra-aho@helsinki.fi](mailto:sonja.ohra-aho@helsinki.fi) & [sofia.a.kujala@helsinki.fi](mailto:sofia.a.kujala@helsinki.fi)

# Työpajan aineisto osana opinnäytetyötä 2/3

- YEE-Hanke kehittää integroituja palvelu- ja toimintamalleja vastaamaan nuorten tarpeisiin yhteistyössä eri sektorien sekä julkisen ja kolmannen sektorin välillä sekä vahvistaa koordinaatiota ja nuorten osallistumista kehittämiseen.
- Meidän tutkimustehtävämme on tutkia kolmannen sektorin roolia jälkihuollon nuorten itsenäistymisen tuessa. Tutkimuskysymyksemme ovat:
  - “1. Millainen on kolmannen sektorin rooli ilman huoltajaa tulleiden nuorten tukitoimissa?”
  - 2. Miten yhteistyötä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä voitaisiin kehittää?”
- Työpaja nauhoitetaan ja käytämme keskusteluissa nousseita ajatuksia tutkimuksemme aineistona.  
Osallistujat voivat myös kieltäytyä ettei heidän puhettaan saa käyttää aineistona.

# Työpajan aineisto osana opinnäytetyötä 3/3

- Tutkimusprosessin aikana litteroimme eli puhtaaksi kirjoitamme äänitallenteen tekstimuotoon. Tarvittaessa, jos osallistuja haluaa, lähetämme hänelle litteroidut äänitallenteet.
- Kaikkien osallistujien **anonymiteetti säilyy emmekä myöskään tule raportoimaan tutkimuksessamme mitään, mistä tunnistaisi yksittäisen työntekijän, kunnan tai kolmannen sektorin toimijoiden yksittäisiä käytäntöjä tai toimintamalleja.**
- Tutkimusprosessin lopussa meillä on helmikuussa 2022 posteripäivä, jossa esittelemme muille opiskelijoille ja mahdollisille työyhteisöille käytäntötutkimuksestamme saadut tulokset

# Lupa työpajan aineiston hyödyntämiseen opinnäytteessä

- Pyydämme teiltä lupaa hyödyntää keskustelua osana opinnäytetyötämme.
  - Osallistumalla työpajaan, annat luvat työpajan aineiston hyödyntämiseen osana opinnäytetyötä
  - Osallistujan on mahdollista poistua ennen nauhoitusta
  - osallistuja voi kertoa, ettei halua, että puhetta hyödynnetään: kertomalla suullisesti puhuessaan työpajassa.
  - Osallistujille annetaan opinnäytetyön tekijöiden yhteystiedot, jotta voi pyytää lisätietoa
  - Osallistujat voivat lähettää sähköpostia opiskelijoille, jos haluavat analysoitua tietoa nähtäville ennen julkaisua.

# Työpajan teemat

1. Millainen on kolmannen sektorin rooli ilman huoltajaa tulleiden nuorten tukitoimissa?
2. Miten yhteistyötä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä voitaisiin kehittää?

# Yhteystiedot [www.thl.fi/ye](http://www.thl.fi/ye)



## THL:

- Tanja Hirschovits-Gerz, projektipäällikkö, [tanja.hirschovits-gerz\(at\)thl.fi](mailto:tanja.hirschovits-gerz(at)thl.fi)
- Niina Weckroth, projektikoordinaattori, [niina.weckroth\(at\)thl.fi](mailto:niina.weckroth(at)thl.fi)



## Diakonissalaitos:

- Kaisa Eichhorn, koordinaattori, [kaisa.eichhorn\(at\)hdl.fi](mailto:kaisa.eichhorn(at)hdl.fi)



Diakonissalaitos

Kuvituskuva Julia Varala



Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020







YEE –  
lähellä nuoria,  
valtakunnallisesti  
vaikuttava



# Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin (YEE) -hanke 12/2020-5/2023

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Kuvituskuva: Julia Varala